

Magánvállalat lett a hatósági huzuzemből.

Háromszázötvenmillióért vette meg az új tulajdonos, aki negyvenmillió évi bért fizet.

Az a hosszú és áldatlan harc, amely a város egyik legszebbén kifejtett üzeme, a hatósági huzuzem körül tombolt, elérkezett végre befejező akkordjához: elkelt az üzem. Új gazdája Kovács Sándor, az ismert nevű és közismertté vált szegedi sertéshizláló, akit hosszú évtizedek óta vezérnek tekintenek a szegedi husiparosok. Julius elcséje veszi át a hatósági üzemet, amelynek céltáblájáról így lekerül az ominózus „hatósági” jelző és átalakul magánvállalattá, hogy fölvegye a harcot a konkurrenciáról. Ezekkel a belvárosi húsmérészekkel, amelyek legkitartóbban küzdöttek a hatósági husszék megszüntetéséért. Ez a küzdelem most végre győzelemmel végződik, a hatósági huzuzemet a bolti eladásával megszünteti a város, de az érdekeltek nem nagyon örvendeznek a diadalnak, mert a hatósági üzem helyett egy erős kézben levő magánüzem komoly versenyt kell számolnia ezután. A magánüzem versenye pedig rendszerint komolyabb, veszedelmesebb és könyörtelenebb, mint a hatóságé...

Ismeretes, hogy amikor megjelent a kormány az a rendelet, amely a hatósági huzuzem fozozatos visszafoglalására és a hatósági kenyérüzem azonnali becsúsztatására kötelezte a város hatóságát, a tanács a közgyűlés felhatalmazása alapján megkísérelte, hogy a hatósági huzuzemet olyan szövetkezéssé alakítsa át, amelyben a husiparosoknak megfelelő érdekeltség legyen. Ez a kísérlet azonban a husiparosok elzárkózása miatt megúsult s így a tanács — ugyancsak a közgyűlés előzetes felhatalmazása alapján — közzétette az üzem eladását, illetve bérbeadását hirdetményét. A hatósági huzuzemre két ajánlat érkezett, mind-

keltől Kovács Sándor felé, az egyikben az üzem bérbeadására, a másikban örökös tulajdonba való megvételére tett ajánlatot. Az ajánlatokkal befőzőn foglalkozott az özemigazgatóság. Az özemigazgatóság ülésein történetekről nem kerülhet nyilvánosságra semmi, mert a tanács nyilvánosság kizárásával intézi az üzemnek sorát, ezért nem került nyilvánosságra az ajánlatok sorsa sem. Az özemigazgatóság határozata azonban tanács jóváhagyás nélkül nem hajtható végre s így a kérdéssel a tanács is foglalkozott. A tanács az özemigazgatóság javaslatára alapján Kovács Sándornak az üzem megvételére vonatkozó ajánlatát fogadta el. A bérleti ajánlatban ugyanis Kovács Sándor kevés bért ajánlott, a házban kívül mindössze 2000 ranykoronaevi bért, ami 30.000.000 papirkorona bérnek felel meg. A megvétel ajánlatát már kedvezőbbnek találta a tanács. Az üzem felszerelésért kétszázmillió koronát ajánlott fel Kovács Sándor, az üzletért negyvenmillió évi bért és kötelezettséget vállalt arra is, hogy az üzem átvételkor naplárán átveszi az áruházaletet, amelynek értéke százötvenmillió korona körül mozog. Az üzem átadása július elsején válik esedékessé.

Az eladás — sajnos — nem sikerült olyan jól, mint ahogyan a városházán gondolták, aminek az a magyarázata, hogy a nagy pénztelenség miatt komoly érdeklődés nem jelentkezett a hirdetésre Kovács Sándor kivételével. Kovács Sándor kezében azért jó helyen lesz valószínűleg az üzem, amelynek eladása özemvezetőjének és megteremtőjének, Scultéri Sándor főszámvivőnek okozza mégis csak a legnagyobb szomorúságot.

Julius 9-éig a Belvárosi Banknak meg kell kezdeni a fizetéseket.

Jelentettük néhány nappal ezelőtt, hogy lassan tisztázódik az összeomlott Belvárosi Bank ügye, mert a Pénzügyi Központ felszólítására a bank igazgatósága nagyobb összegeket helyeztetett a P. K.-nál, hogy a szanálás munkálatait megindíthassa. Most aztán rövidesen — a belvők szempontjából — teljesen tisztázódik a helyzet és lehetséges, hogy a kisemberek rövidesen hozzájuthatnak pénzükhöz.

Mint ismeretes, ugyanis a hitelezők egy része nem elégedett meg a bűnvádi feljelentéssel, vagy a várakozási állaponttal, hanem csődmegnyitást kérelmet intézett a törvényszékhez. A bank ellen kért csőd ügyét a törvényszék nem intézhette el, mivel a P. K. akkor még nem készült el jelentésével. Erre utalva a bíróság a csődmegnyitás ügyében hat-

van napi terminust adott. Ez a terminus pedig július 9-én jár le.

Illetékes körök abból a tényből, hogy az igazgatóság már nagyobb összeget helyeztetett a P. K.-nál, valamint, hogy július 9-én lejár a terminus, azt következtetik, hogy a bank még július 9-ike előtt meg fogja kezdeni a betétesek kifizetését. Azzal érvelnek ugyanis, ha a kifizetéseket nem kezdi meg a bank, a törvényszék 9-én megnyitja valószínűleg a csődöt, ami pedig súlyos konzekvenciákkal járna az igazgatóságra nézve. Így most már mindenképpen tisztul a helyzet, a kisemberek végre hozzájuthatnak pénzükhöz, mert most az látszik, hogy az igazgatóság díjazatkésztségre a P. K. kezébe veszi az összeomlott bank szanditását.

Ismét segélyt kér a szinigazgató a várostól.

Pénteken délután gyér érdeklődés mellett és tárgytalan tárgysorozattal ülést tartott a szinügyi bizottság, ebben a szeszben immár utoljára. Letárgyalni való nem igen volt, dr. Gadl Endre kultúratanácsnok mégis összehívta, mint minden hónap utolsó péntek napján. A bizottsági tagok egyrésze meg is jelent és így az elnök mégis hivatali napirendet. Az ülés megnyitása után bejelentette, hogy kérdést intézett a színházi városokhoz, felvilágosítást kérve arról, hol milyen mértékű városi támogatást kap a színház. A körlevélre néhány város már megküldte válaszát. Pécs város tanácsának átirata szerint az ottani színház igazgatóját felmentették a végleti adó fizetésének kötelezettsége alól, ezenkívül a város magárra vállalta a fűtés és a világítás költségeit, valamint a színházi gépészeti feladásait is. Ez a támogatás körülbelül 270 milliónak felel meg.

— Ennél mi sokkal többet adunk — hangzott a bizottság válasza.

Kecskemét értékes díszletharagot egyben díjazalannal engedte át színházhoz használatát az igazgatónak. Előadta a fűtést,

a világítást, az épület fenntartási és tözbiztosítási költségeit is.

— Ennél is többet adunk — mondta ki a szinügyi bizottság.

Miskolc vezet a támogatás terén. Elengedte a végleti adót, elvállalta a fűtést, a világítást és mivel megállapították, hogy a rossz színházi konjunkturát következében Sebestyén Károly szinigazgató határozottan 1000 koronás deficitet került szembe, a város ebből háromszázmillió koronát magára vállalt és azt rendkívüli segély címen kiutalta a direktornak. Felírt ezenkívül a kormányhoz évi 30 millió állami szubvenciót és a három százalékos forgalmi adó elengedését kérve a színház számára.

— Ennyit már nem adni Szeged — állapították meg a bizottság tagjai.

Dr. Gadl Endre ezután Hódmezővásárhely átiratát ismertetette. A szomszéd azt szeretné, ha a jövőben a szegedi színház igazgatóját, akinek Hódmezővásárhely a nyári állomása, egy olyan vegyes bizottság választaná, amelyben mindkét város képviselői helyet foglalnának és ez a bizottság állapítaná meg a szerződési feltételeket is.

— Ebben nem mehetünk bele — mondta Gadl Endre. — Mi már tevénytünk valami közlekedést, és is írunk de a szomszéd nem reffektált rá. Válaszoljon előbb első átiratunkra. Jobb, ha minden város szabadon egyezkedik.

Andor Zsiga bejelentette ezzel kapcsolatosan, hogy Váásrhely azt szeretné, ha a vásárhelyi szesz deficitjét is Szeged vállalná magára hálából azért, mert Váásrhely nyári állomást ad Szeged színházának. Azt is kívánja, hogy Andor Zsiga teljes társulatával menjen át Váásrhelyre, pedig Váásrhely ilyen nagy társulatot nem bír el.

Köszölte még a szinigazgató, hogy Piller-Pál napján zárul a szesz. Ezután Uferint társulata játszik hét napot át.

Wimmer Fülöp szólalt fel végül. Elmondotta, hogy a színház ismét anyagi

válsággal küzd, a szíresek fizethatódiki gázsluját sem kapták még meg. Ajánlatos lenne, ha a város ismét megkísérelné a szinigazgatót, hogy a nyár nehézségeivel szál áthidalhassa, mer köntben bofránytól kell tartani.

— A tanács mereven elzárkózik — jegyezte meg reménytelenül Gadl Endre.

— Halvanmillió korona kellene — mondta Andor Zsiga.

A szinügyi bizottság ezután elhatározta, hogy szombaton sorra járja a tanács tagjait, különösen az ellenzéki érdekelteket, akik nem hajlandók a színház további segélyezésére. Gadl Endre pedig a szombati kisváncsúléren terjeszti elő javaslatát.

Egyéb tárgyat nem lévén, az elnök a ülést bezárta.

Hitfelekezet elleni izgatás miatt elítélték a szegedi kurzuslap három munkatársát

Az ítélet indoklása szerint a zsidóság nem faj: hanem felekezet, mert a törvényhozás a bevett felekezetek közé sorolta; de különben faj, nemzetiség ellen is tilos izgatni.

A nyilvánosság napról-napra látja, hogy azoknak az újságoknak a munkásai, amely a hazafiság leple alatt állandóan gyűlöletet hirdenek és amelyek csökönyösen küzdenek minden szociális házadás ellen, egymás után kerülnek a bíróságok elé hol izgatás miatt, hol büncselekmények felelőssége miatt. Pénteken délelőtti hitfelekezetek elleni izgatás bűntette miatt a szegedi ügynevezett fájvédő orgánum három embere állott a szegedi törvényszék előtt és most a szegedi törvényszék pecsétel-e meg ítéletével azt a munkát, amelyet ezek a lapok végeznek és amelyet a hazafiság jelszava alatt „honmentésnek” mondanak.

A Szegedi Új Nemzedék című kurzuslapban az elmúlt év októberében egymás után két cikk jelent meg. Az egyiknek „Nem akarunk többé zsidót látni”, a másiknak pedig „Jajgat a zsidó” volt a címe. A cikkek féktelen hangon mondták el, hogy Magyarországon minden bajunk a zsidóságtól, amely nem akar Nagy-Magyarországot, amely papirbakkancsot szállított, amely csalt és amely csak ártalmára van a magyarságnak. Ezért elég volt a türelemből, „nem akarunk többé zsidót látni”, majd út egyszer a vég harsonája. Ezek a gondolatok a vezérmotívumai a cikkeknek, de olyan kitételek is vannak bennük, amelyeket — szerintünk — magyar újság hátsójai nem bírnak el.

Az ügyesség háboru idején elkövetett hitfelekezetek elleni izgatás bűntette miatt indította meg az eljárást, amelynek során kiderült, hogy a cikkek tulajdonképeni szerzője Kósó János Sándor a szegedi újság, akit a vitézi szék csak nemrégiben fosztott meg a vitézi című, a vitézséggel össze nem egyetelbe ő életmód miatt. Kósó küldte be a cikket a kurzuslapnak, ahol aztán két fiatalember, Bogyal Kálmán és Wittig Rezső stílári módosításokat eszközöltek az orográfiai és értelmi hibákat tartalmazó cikkben. Ezért azután az ügyesség mindhármuk ellen vádat emelt.

Vild Károly elnök Kósó személyi adatait veszi föl először. Kósó meg mindig vitéznek mondja magát, de közben kiderül, hogy lapás miatt két-hónapi börtönrre ítélték. Előadta, hogy a cikket ő küldte be a lapnak, ő megvan győződve azoknak igazáról. Bogyal Kálmán azzal védekezett, hogy ő csupán felelős szerkesztőjének utasításait követte.

— Ha a szerkesztő törvénybe átközött utasítást ad önnek, ön akkor is követi azt? — kérdezte az elnök.

— Én nem látam ezekben a cikkekben olyat, válaszolja Bogyal, ami a zsidók ellen izgatott volna. Különben is akkor csak egy hónapja voltam a lapnál. Enyhíteni akartam a cikk tenorját.

Iván Mihályt, a kurzuslap felelős szerkesztőjét hallgatták ki ezután, aki kijelentette, hogy izgatást nem látott a cikkekben.

Wittig Rezső a harmadik vádlott a „Jajgat a zsidó” című cikket dolgoztatta, mert Bogyal már azt nem akarta. Teljesen Kósó szellemében adta közre a cikket. Szerinte nem volt olyan izgatás a zsidók ellen ebben a cikkben, amit ne lehetett volna leadni. Különben is egészen kezdő volt akkor, odaadta neki, ő átdolgozta.

Hordászy ügyességi alelnök kezdte meg ekkor vádbeszédét és ekkor lép be a terembe Szász Iván főügyész, aki végighallgatja most már az egész tárgyalást.

— Ezeknek a cikkeknek egész tartalma — mondta Hordászy alelnök —, izgat a zsidó felekezet ellen. Nemcsak a legmagasabb állami tényezőktől, de mindenkitől azt látja az ország, hogy gyűlölet helyett a szeretet, az együttműködés jegyében kell dolgozni. A vádlottak pedig épp az ellenkezőjét követelték el, habár megengedem, hogy ők is a legszentebb célt tozték ki maguk elé. Mindenkinek együtt kell dolgozni a nagy célt és az eszköz nem szentesíti a célt.

— Ezek a cikkek minden baj okát a zsidókra tünteti fel. Azt mondják ezek a cikkek, hogy a zsidók mindent hisztipolyoznak, hogy nem akarnak Nagy-Magyarországot. Tessék tekintetes törvényszék elfogulatlanul elbírdni ezt: ilyen cikkek nem szolgálják a konszolidációt. Egyenesen kimondják mindjárt a címben, hogy nem akarnak többé zsidót látni.

— Ilyeneket nem lehet mondani. A törvénynek büntetni kell az ilyet még akkor is, ha sokan így gondolkoznak.

Ez után azzal foglalkozik, hogy a zsidóság faj-e, vagy felekezet. A Kuria kimondta legutóbb, hogy a zsidóság felekezet. Ezért megáll a vád, megfelelő büntetést kér. Olyanokat írnak, hogy a két fiatal vádlottnál nem jöhet figyelembe a bűntetlen előélet.

Ezután dr. Széchenyi István, Kósó védője állott fel.

— Félve szólalok meg, kezdte. Hasonló ügyben ilyen súlyos vádbeszédet még nem mondtak el. Félve szólalok fel, mert ennek a pörnek minden vétője ki fog menni a nyilvánosság elé és akkor többet fog ez ártani, mint ártott, ha ártott ez a kis cikk.

— Meg tudom érteni Kósó lelkiállapotát, amikor megírta ezt a cikket. Sokkal súlyosabbakat írtak Pesten A Nép és a Szózat, az ügyesség még sem emeli vádat.

Ez után azokkal a gyűlésekkel foglalkozik, amelyeket a szocialisták tartottak a háboru ellen. Szerinte jogos felháborodás támadt Kósóban emiatt, aki végigszenvedte a háboru minden szenvedését. Kósónak joga volt írni, amikor azt látta, hogy az ő minden bajának a zsidó az oka. Az ő tájparól lezakadt a bakkancs és ő is tudta, hogy a zsidók fölmélték magukat a háboru alatt. Ezt figyelembe kell venni. Ilyen körülmények között nem lehet izgatás.

Kijelenti, hogy annak ellenére, hogy

Ma este ANYOS LACI muzsikál és énekel az EMKE-kávéházban.